

Werkgroep Historie NVOG

Opgericht 14-2-1992
(Digitaal) secretaris dr. J. de Graaff
E: ja.degraaff@planet.nl

NIEUWSBRIEF 37 (xx-xx-xx)

Binnendag 2014

Deze wordt gehouden tijdens het Gynaecongres te Papendal, op 13 november, en zal in het teken staan van het 125-jarig bestaan van het Nederlands Tijdschrift voor Obstetrie en Gynaecologie. Gepresenteerd wordt een Jubileumboek, waarin een bloemlezing van de diverse artikelen, vanaf 1889 in dit blad verschenen, samengesteld door een redactie bestaande uit leden van de Werkgroep Historie.

Domus Dag 2014

Is gepland voor donderdag 11 december, te Utrecht.
Onderwerp: Geneeskunde en Medische Geschiedenis

Buitendag 2015

De komende Buitendag zal gehouden worden te Leiden, en wel op zaterdag 18 april. Nadere gegevens volgen uiteraard, maar noteer deze datum alvast in uw agenda. De organisatie is in handen van collega Jan van Lith.

Buitendag 2016

De 25^e buitendag zal, evenals in 1994, in april 2016, te Haarlem worden gehouden. De organisatie is in handen van collega Jos Lips.

Sprokkelingen

In 1776 gaven *de Heeren Schout, Burgemeesteren en Scheepenen der Stad Alkmaar* een *Reglement, raakende de Vroedkunde binnen de Stad Alkmaar* uit. (1)

Redenen waren de *meenigvuldige misslagen en onordelijkheeden in de beoeffening der Vroedkunde, omtrent de hulp en bezorging van zwangere, baarende en verlostte Vrouwen, en voornamelijk van die, welke door Vroedvrouwen op Stads kosten worden bediend...*

Het stadsbestuur nam de volgende maatregelen:

-Er werd een *College der Vroedkunde* benoemd, bestaande uit *twee Stadsdoctoren en den Stads-Lector in de Vroedkunde*. Deze laatste zal gehouden zijn om, *op den derden Donderdag in ieder maand 's namiddags ten drie uren, in het Theatrum Anatomicum dezer Stad, voor de Vroedvrouwen en hare Leerlingen in de Hollandsche taal lessen te houden...., op daartoe samengestelde konst-machine...* Deze fantoomlessen waren verplicht; bij verzuim moest de lector *een boete van drie guldens betalen*, en de Vroedvrouwen en hare Leerlingen *twaalf stuivers*.

-Alleen een vrouw die bekend staat als *van goede naam en faam, wettig getrouwd, of weduwe uit een wettig huwelijk, die ook bekwaam kan leezen en schrijven, en gezond en sterk is van lighaam, wier handen niet te groot noch de vingers te kort zijn, die de konst, ten minsten gedurende den tijd van twee Jaaren*, kan opgaan voor een dergelijk examen. Zij werd dan door de *twee Doctoren gedurende een half, en door den Lector een geheel uur ondervraagd...*, voor welk tentamen door ieder Vrouw aan den Lector een *Daalder* zal betaald worden.

-Ook mannen, mits in het bezit van het *Poorter-recht*, opleiding (*...twintig Verlossingen behoorlijk verricht...*) en behaald examen (na betaling van twintig guldens) mogen zich als vroedmeester vestigen.

-Speciale instructies kregen de *Stadsvroed-Vrouwen*; zij zullen *alle arme en onvermogene zwangere Vrouwen moeten helpen en verlossen met alle praecautien en onder dezelfde wetten* als gelden voor de andere vroedvrouwen. Alkmaar werd verdeeld

in twee wijken. In het oostelijke deel werkten Catharina Jongesel en haar assistent Trijntje Koning, in het westelijk deel Barber den Waard en Maria Loekers.

-Een eed moest worden afgelegd: *Ik belove en zweere, dat ik deze Stad Alkmaar als Vroedmeester (Vroedvrouw) zal dienen; en zulks geene zwangere of bevruchte of ook andere arme Vrouwen, binnen deze Stad of Jurisdictie woonachtig, en mijne hulp als Vroedmeester (Vroedvrouw) noodig hebbende, wanneer ik behoorlijk ben gewaarschuwd, in verleenheid zal laten; maar dat ik dezelve gereedelijk en getrouw zal bijstaan.* De vroedvrouwen moesten beloven *geene bevruchte gehuwde of ongehuwde personen eenige middelen tot afdrijving van een onvoldragen leevende Vrucht voor te schrijven; de stadsvroedvrouwen moesten elke belooning van de hand wijzen.*
...Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!

(1) Reglement, raakende de Vroedkunde binnen de Stad Alkmaar; te Alkmaar, bij de Weduwe Jacob Maagh, Ordinaris Stads Drukster, 1776.

